

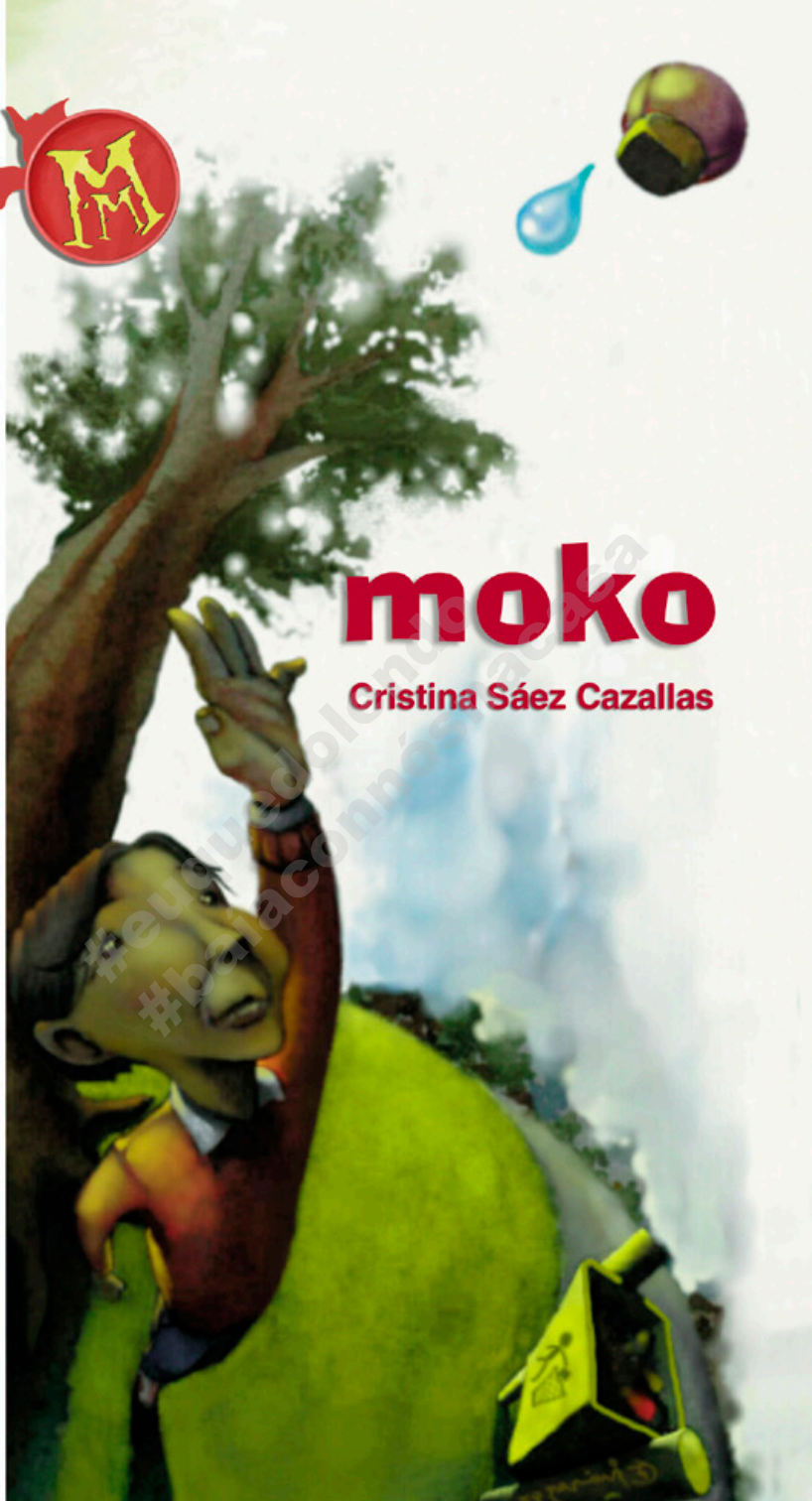
BAÍA EDICIÓN S

Colección Meiga Moira

moko

Cristina Sáez Cazallas

O libro que estás a punto de ler foi creado exclusivamente para axudarche a superar o período de alerta sanitaria decretado polo goberno, no marco da nosa campaña [#euquedolendo#baíaconnósnacasa](#)

Desde Baía Edicións pedimos e agradecemos que se respecte a obra da autoría, que tan xenerosamente prestou o seu ben máis prezado para o teu benestar.

**Colección
Meiga Moira**

moko

#euquedolete #baíaconnóshacasa

Cristina Sáez Cazallas

1ª Edición: Xaneiro 1998

2ª Edición: Marzo 2006

© 2006 Cristina Sáez Cazallas

© 2006 BAÍA Edicións

Polígono de Pocomaco, 2ª Avda.

Parcela G18 - Nave posterior

15190 A Coruña

Tel.: 981 17 42 96

Fax: 981 17 42 96

www.baiaeditions.net

Distribución:

Consortio Editorial Galego

pedimentos@coegal.com

Edita: BAÍA Edicións

Ilustracións: Fernando López Juárez

ISBN: 978-84-96526-37-2

Reservados todos os dereitos. Ningunha parte deste libro pode ser reproducida ou almacenada nun sistema de informática ou transmitida de calquera forma ou por calquera medio xa sexa electrónico, mecánico, fotocopia, gravación ou outros métodos sen previo e expreso permiso do autor ou da editorial.

moko

Cristina Sáez Cazallas

#euquetolendo
#baíaomósnacasa

BAÍA EDICIÓN S

*Á miña nai,
quen me ensinou o que é amar.*

*#euquedolendo
#baíaconnósnacasa*

I

Onde eu vivo, tres días á semana imos a clases de golf, ficamos no chalé de Xoán María e o seu pai, que non traballa nunca (aínda que Xoán María di que é empresario), lévanos no seu todoterreo. No camiño fálanos da importancia que ten nestes tempos saber xogar ao golf, case o compara con saber ler ou escribir, e moitas veces penso que pode que entenda máis de buracos no chan que de raíces cadradas.

—Non vos preocupedes moito se o profesor di que vos fan máis falta dezaoito paus na testa que os dezaoito paus máis caros do mercado —díxonos aquel serán o “empresario pantasma”, envolto en brillantina e en arume de voga.

—Non ves Iago Afonso? Ti sempre te engruñas diante do monitor e fas que nos poñamos nerviosos —engadiu o fillo do doa-

dor de bos consellos para triunfar na vida moderna.

Chamábame sempre Iago Afonso, nós chamámonos polo nome completo, menos a miña nai que cando se anoxa me chama Afonsiño, non sei se é porque lle resulta máis curto ou porque cando un non se controla é cando lle saen as verdadeiras orixes, e a miña nai naceu nun lugar precioso lonxe do mundanal ruído.

—Non sei para que che mercamos o equipo de golf, Afonsiño. Os teus amigos semellan gozalo, no entanto ti só paras mentes cando se trata de darlle couces ao balón.

E como non ía amedrentarme? Sentíame obrigado, e cando a un aínda non lle sae mostacho as esixencias o acovardan maiormente se estas se levan a morte co teu gusto.

—En que estás a pensar Iago Afonso? —preguntoume o profesor de golf ao tempo que se me subían as cores. Isto é un foxo, isto é un pau e isto branco, a boliña. Non creo que sexa tan difícil de entender, ou é que non sabes cal é unha cousa e cal é outra?

Mirei a Xoán M. Tiña faciana de poucos amigos, eu empezaba a imaxinarme a esce-

niña, o remirado do neno poñéndome verde diante do lacazán do seu pai, e os outros dous aspirantes a “proxenitores de rapaces como o Xoán M.” sen dicir nada para botarme unha man. O que lles ía botar o brazo enteiro era eu por parvos e superficiais.

—Non volvo, ei? Eu non volvo. A min o que me gusta é xogar ao fútbol. E o peor de todo era o babeco de Xoán M. xulgándome como se el fose Severiano Ballesteros —díxenlle ao meo pai cando cheguei á casa despois de pasar unha tarde de cans, paus e boliñas.

—O babeco de Xoán M. como ti dis —berraba o meu pai feito unha furia— é o fillo de Tito Lafuente, o home con máis relacións e influencias que coñezo, así que, aínda que teñas que aturar as cousas do seu fillo, as aturas, e a ver se ditosamente se che contaxiara algo do seu, non da parvada senón das súas boas amizades. Traballo doce horas ao día para darche a mellor educación e as mellores compañías e vesme con estas. Ademais agora dóeme moito a testa e non teño ganas de babecadas. O único que che pido é que te comportes.

A mágoa é que sempre lle doía a cabeza. Aquel día, como tantos outros, funme á cama coa sensación dunha incompreensión

entre o meu pai e eu e coa esperanza de que, con sorte, ao día seguinte xa non lle doera e quixese falar comigo.

Ás veces, pregúntome de onde virán esas dores tan frecuentes, serán por costume, como case todo na súa vida, será por canseira ou simplemente porque ten as gafas mal graduadas... Sexa polo que sexa a cuestión é que non sae de pobre, o pobre.

—Se te dás présa lévote ao colexio —díxome o meu pai pola mañá. Esquece o de onte, un mal día teno calquera, pero tes que facer as paces con Xoán M. Este sábado imos xantar á súa casa e quero que vexan que o meu fillo non é un malcriado con pouca clase.

—Puff!... Que tal vos vai o derradeiro avión? —pregunteille coa intención de virar a conversa e non caese na conta do meu anoxo.

Non tiña ningunha gana de perder o meu tempo con aquel rapaz de pouco cerebro e moitos prexuízos, limitada intelixencia e infinitos antollos, posuidor de tanto e de tan pouco. Pero non tiña máis remedio que obedecer e calar. Así estaban as cousas.

—Sobre rodas, será o paxaro máis buli-deiro do ceo. Agora remata o zume ou serei

o enxeñeiro aeronáutico máis rápido en deixar o seu novo traballo. E se eu deixo o traballo, vós deixades a boa vida, xa me entendes...

—Pero Nuria tamén irá, non si?, ou ficará na casa para estudar?

—Que tes que dicir dos estudos da túa irmá? Se estudaras ti o tempo que estuda ela mellor che iría. Así que é preferible que estas caladiño.

Tería que dicir, se fose un acusón, que non o son, que o derradeiro sábado que fomos ao chalé do empresario-todoterreo, a miña irmanciña quedouse “aprendendo de coro” para o exame do luns, e ese mesmo luns o irmán de Lito (Lito é un con “chupa” de coiro que sempre está co pelo bañado en auga de cheiro), que vai na miña aula, contoume o do noivado do seu irmán coa miña, e murmurou supostas visitas de Lito á miña casa, suponse que para axudar e darlle folgos a Nuria.

Coñecéndoa imaxino que se deixaría axudar por alguén tan aposto e tan moderno, tan semellante a ela, tan do seu gusto, e as leccións e os problemas quedaríanlle resoltos, sen ningunha dúbida, nin pola súa banda nin pola miña.

Pero o meu pai non quere escoitar nin ver.

—A modo con esa focha, papi! Que vas deixar as rodas, e logo son eu o culpable como pasa sempre.

—Sr. García do Val.

—Presente.

—Quero felicitalo pola súa boa marcha no curso, de seguir de tal maneira será o “Neno do Ano” do Colexio. A súa actividade escolar só ten que superarse polo que respecta á súa sociabilidade. Intente relacionarse máis cos seus compañeiros e compañeiras, ten que integrarse para desenvolver a súa personalidade completamente. Se non me engano o seu nome é Iago Afonso, non si? Pois xa sabe rapaz, a divertirse e a estudar.

Saín daquel despacho con dúas sensacións diferentes, dun lado a emoción da candidatura, unha aspiración que me alegraba e me daba folgos para seguir aprendendo e até, por que non dicilo, me compracía, xa que só os mellores estudantes podían aspirar a ela. Pero por outro lado o director demostrárame algo que eu xa sospeitaba, para eles somos números ou entes que

pagan decontado unha boa cantidade de diñeiro sen nome nin apelidos. Ademais, por que me trataba de vostede? Non é normal chamar de vostede a un rapaz a non ser que o emisor queira deixar claro que hai un límite entre el e o receptor, un lindeiro que se converte en afastamento cando o que está detrás da mesa é un crego cunha sotana máis longa que un día sen pan, a testa despexada como ceo de verán, nariz de mentireiro se lle acontece como a Pinocho, boca feita por eles (todos coñecíamos o refrán de “semella que che fixo a boca un frade”), e mans gordas e tenras, afeitadas a collar. O que non sabía o señor director era que para nós si tiña nome “o cacha pelada”. Baixei as escaleiras a modo para dar-me tempo a esquecer o meu anonimato oficial.

No recreo tentei facerme o falangueiro, dixéranme que debía achegarme máis e...

—Que che pasa, anano? —increpoume un dun curso superior famoso por argalleiro. É que tes frío e necesitas que te quenten un pouquiño? Non teño ningún problema en ser eu o teu braseiro.

—Déixanos en paz —foi a resposta ao meu intento de aconchego a outros da miña propia aula —xamais quixeches saber nada de nós e agora...

—Agora vai saber, e moito.

As olladas dirixíronse medrosas ao lugar onde xurdira a voz. Sabían que proviña de Atila o Bárbaro; o rapaz máis túzaro e con peor carácter de todo o colexio, ou o que é o mesmo, a persoiña con máis poder daquel patio, persoiña porque era non moi alto, repoludo e carifarto, e con poder porque pesaba dabondo e dunha labazada che podía poñer a faciana ollando “pa Pamplona”.

Os cregos tiñan moitas ganas de botalo, pero rumoreábase que o seu pai achegaba cifras con ceros dabondo para o bo funcionamento do centro, polo que os seus máis valentes inimigos o único que ousaban facer era cantar aquilo de “mardito parné...”. E el, a sabendas do absurdo poder do dourado amosaba a súa chularía, o mesmo que os pavos reais mostran a súa beleza.

—Xa sei que es o máis espelido da túa clase, e o máis raro tamén. Nunca te vexo a xogar con ninguén, só cando tedes partido de fútbol. Es bastante bo.

—Grazas Atila.

—O meu nome verdadeiro non é Atila, e non me fagas a pelota, aínda non me papei a ningún neno cru, entendes?

—Como te chamas de verdade?

—Chámome Xosé Ramón, decidín trocar o nome cando me decatei de que chamándome así non amedrentaba a ninguén. Atila é distinto, o mestre de Historia contounos que houbo un rei que se chamou así e que era moi poderoso e moi bo guerreiro, axiña souben que ese sería o meu “apolo”.

—Non se di “apolo”, dise “alcume”.

—Dise o que eu queira, trapelo, vouche dar dúas morradas e vouche tirar os dentes de coello que tes. A min ninguén me corrixe, para iso son Atila o Bárbaro.

—E tanto que es bárbaro, pero non pretendía ofenderte, como me dixeches que non che fixese a pelota..., pero xa vexo que me enganaches. Enfeitízame o “apolo” de Atila o Bárbaro. Deica logo.

—Ti non sabes moi ben que son eu, non é? —preguntoume a besta de X. Ramón ao tempo que me agarraba do brazo case até sacarmo de raíz. Ninguén se afasta de min sen que eu o diga.

—Perdoa outra vez, pero é que non teño ganas de pasarme dous meses roendo papas. Serán de coello pero son os únicos dentes que teño. Se a súa Excelencia dá

consentimento para retirarme, estareille recoñecido eternamente.

—Cáesme ben, sabes, chapón. Fasme graza, desde agora noméote a miña man dereita, ou mellor dito a miña esquerda porque che son zurdo.

Para ser sincero, tiña que recoñecer que fora a única proposta de amizade que recibira nos vinte minutos que levabamos de recreo. Analizando os pros e os contras ase-xaba que tal como estaba a situación, pesaba moito máis o feito de que ninguén se atrevese a botarme fóra a partir de entón que a mala reputación que puidese causarme a súa compañía, e máis sabendo que “todo se contaxia menos a beleza”. Como de parvo non tiña un pelo, sen tardanza comprendín que a miña futura condición de intocable se debería á súa forza e non á miña nacente valentía. De todos os xeitos, naquel intre importábame máis o fin que os medios.

—De acordo, dou por bo o teu nomeamento cunha condición.

—Non acepto condicións, eu son o xefe.

—Diso trátase, aínda que ti sexas o xefe non me trates como un escravo, por favor.

—Farei o que poida, pero non che prometo nada —díxome co sorriso do que remata sempre enriba como o aceite.

—Agora, se queres xogar con eles, faino, xa nos veremos.

Afastouse de alí, deixándonos cun sentimento recíproco de simpatía. Mesmo que o vira moitas veces, xamais me parara a miralo detidamente e tiven a desagradable impresión de que probablemente deixara pasar moitas persoas e cousas só por non pararme a ollalas, só por non saber miralas. Sería esa soidade miña a consecuencia de tanta cegueira? Podería ser eu entón o único culpable das ausencias de auténticas amizades? Fora o que fose intentaría aproveitar esta oportunidade de formar unha parella, a ser posible perfecta, el poñería a forza, eu a intelixencia, combinación ideal para crear unha banda, pequena pero banda ao fin e ao cabo. Eu nunca souben que estivese prohibido formar bandas de dous.

II

—Onde vai a miña nai? –pregunteille ao chegar á casa a Conchi, unha rapaza moi feita que traballaba como criada, aínda que a miña nai prefería chamarlle empregada do lar, segundo ela porque soaba máis fino.

—A señora está no salón falando por teléfono.

—Mellor para ti, así estarás un pouco queda.

—Non diga iso, señorito.

—Non me chames señorito, para ti son Iago ou Afonso, como queiras. E sabes con quen está a falar?

—Coa señora de Roldán.

—Ai si, coa “Rimpomplán”. Esa lingoreta sen gusto que só sabe dicir: teño, merquei...

Sáin da cociña disposto a ter unha liorta coa miña nai, por que tiña que perder o

tempo con ese papagaio habendo na vida tantas cousas que facer, ou sentir, ou ver? Xa desde o medio do corredor puiden oír, case falar, á miña nai, case porque aquilo non era exactamente falar, aquilo era balbucir, manter unha conversa tan necia como a muller que se atopaba detrás daquel teléfono.

—Si, si... É xeitoso, non?, ... Si, ... Cantos?, ... Vinte millóns, ... É barato, non si?, ... Vale, ... Si... Tomamos café, avisa a Mirna e a Puri, ... Até mañá. Cantas veces che teño que dicir que non é de boa educación escoitar detrás da porta?

—Quería falar contigo, non foi para escoitarte, de verdade naiciña. Ademais, non pensas que é de peor educación pasarse media vida falando dos millóns que un ten? Por iso que a educación debe ser algo complexo. O que quería contarche é que o “dire” me dixo que podería ser elixido “o número un” deste ano, como vos queredes, o número un, e no recreo coñecía a...

—Cando o saiban as miñas amigas, que envexa! Este mesmo serán sóltollelo. Xa lles vexo as caras... “Rapaza, que superestupendo!”, e por dentro... “E o meu tripitindo e con clases particulares!”.

—O que me importa é o do meu amigo Atila...

—Amigos, é bo ter amigos, eu sempre cho digo. Pero búscalos bos como fago eu. Perdoa cariño, téñome que ir, Conchi ten a comida feita, é que teño vez na perrucaría. Estou moi leda e o teu pai tamén o estará. O “number one”!

E Pum! Bateporta. Así se comportaba a miña nai, importáballe máis poñerse a cabeza chea de tubos e apócemas que escoitar as novidades do seu fillo. Volvín á cociña, alí seguía Conchi a loitar coas tixolas e cazolas, recendía o xantar a gloria. Que diferenza as súas mans ás de miña nai! Non lle importaba pasarse horas e horas xogando coa fariña, nin vestindo a un polo cos seus mellores atavíos para darse a derradeira volta polo forno, mentres que á miña nai lle desgustaba perder dous segundos sacando os pratos precociñados do conxelador.

—Conchi, coñecín no patio un neno moi churrusqueiro; e o director pensa que podo ser elixido mellor alumno do ano.

—Si, que ben, pero como o coñeciches co medroso que ti es?

Conteille todo a Conchi, escoitou sen pestanexar até o final. Acadou que comese o fígado sen rosmary e fixo algo que ninguén na miña casa fai: escoitarme. Só ao final, cando empezou a recoller os pratos pesta-

nexou e escoiteille murmurar algo así como: “Atila, sóame a min ese nome”.

Non me amolaría nada ter unha moza así. Conchi era guapa, boa e falangueira, e tiña un cu para escachar noces, que me asañaba igual que a soberbia á humildade. Ela semellaba non darse de conta, e esa indiferenza alterábame aínda máis. As miñas mans eran as únicas que non se movían, todo o demais, dentro e fóra de min, non paraba de rebulir, case até a perda da razón, até o fervor do lume. A miña crecente virilidade mostrábase forte e rexa, ao tempo que se deixaba gañar polo medo da estreada xuventude. Máis dunha noite marchei á cama avergoñado e disposto a non ter nunca máis pensamentos “impuros”, pero ao día seguinte aquel cu ensinábame mellor que ninguén que a natureza non tiña rival. Conchi sempre estaba leda, e seguramente ela, máis ca nós, tería razóns para non estalo. Se chego a dicirlle todo isto a miña nai mátameme a vasoiradas, así que mellor a calar! e a agardar a que me naza a barba.

Ao día seguinte cando cheguei á clase, unha morea de nenos me esperaba á porta.

—Un da banda de Atila díxonos que che dixeramos que no recreo te espera no patio de enriba, que non faltes. O recado

está dado –cuspía palabra tras palabra Ramiriño, o mensaxeiro da clase.

—Pois dille a ese da banda que lle diga a Atila que cando queira dicirme algo que o faga en persoa. Xa sabe el por que llo digo.

—A min non me embrulles. Eu co Bárbaro non quero saber nada. O derradeiro mensaxeiro deixou de selo por un recado mal dado.

—Está ben Ramiriño, ouvido ao parche; dá o recado por recibido.

E sen máis, senteime no meu pupitre a esperar a chegada do mestre. Os demais mirábanme pasmados; eu, o solitario, comezaba a ser alguén importante. Non entendían como podía levarlle a avesa ao ser máis perigoso e máis violento do colexio, pero eu si o entendía, o Bárbaro sería túzaro pero non parvo. Sabía da miña intelixencia e quería aproveitala. Así que se era espelido viría a buscarme persoalmente. E se era parvo de vez, peor para el.

—Non me miredes tanto que non teño monos na cara. Se deixarades de ser tan galiñas, outro galo cantaríavos.

E ninguén máis se moveu no curral. O mal cheiro podía cortarse cun coitelo, as pitas debían estar descompostas polo medo

ou a incerteza, e ao “arume” normal de todos os días uníase o provocado polas novas de Ramiriño.

Cando souu a campaña para ir o recreo, todos se fixeron os preguizosos, a razón, como puiden comprobar por min mesmo, estaba fóra, esperándome.

—Díxome un paxariño que es un “rebotao”. Sabes que che podería fender dous dentes e ninguén movería un dedo por axudarche.

—O paxariño chámase Ramiriño, non si?

—Iso é o de menos, o importante é que non aturo os ananos chulos, e ti o es.

—Non é chularía, lémbtrate da condición para a nosa alianza.

—Dixen que faría o que puidese para respectala, pero non che din a miña palabra. Polo tanto...

—Ráchame os dous dentes.

O único que puiden facer foi rezar para que as consecuencias do choque non chegaran até as moas e así os dentistas puidesen poñerme o aparato suxeito a elas. O único que vin foi una man pecha dirixíndose ao meu queixo como un foguete. Pechei os

ollos, só me quedaba esperar o estoupo. Pum!, todos os dentes polo chan, o xersei cheo de sangue, os nenos a berrar...

—Non tal, chapón! Xa che dixen o outro día que me caías simpático. E limitouse a darme unha pancada coa palma da man na cara en sinal de amizade.

—O meu nome non é chapón, chámome Iago Afonso, pero ti podes chamarme ou Iago ou Afonso.

—Chamareite Afonsiño, pareceche ben?

—Vale, Xosé Ramón.

—Non me chames Xosé Ramón en público, eu son Atila o Bárbaro.

—E eu Iago, Afonso, ou Iago Afonso, pero non Afonsiño.

—O que podemos facer é buscarche un “apolo”.

—Exem, exem... un alcume?

—Un alcume. ¿Cal che gustaría?

—Non o sei. Xamais me parei a buscar un alcume para min. Penso que me iría ben “o voitre”.

—“O voitre”? Por que?

—Porque sempre xogo só. ahahahá!

—Falando de xogar, botamos un partidoño de fútbol, “voitre”?

—Aleluia! Alguén quere xogar ao fútbol! Por casualidade, practicas o golf?

—Agora non, pero até hai ben pouco na miña casa obrigábanme a ir a clase. Tiven que lle facer algunhas atrapazadas ao monitor para que desistisen da idea de converterme nun golfista. E mira que lles dicía: “Para que quero eu xogar ao golf se sen facelo son o mellor “golfista” do mundo!”.

Corrín, suei, dei couces... ao balón e ás pernas dos contrarios; até metín dous golazos, gocei como un tolo (se é que os tolos gozan). Estaba ledo de ser amigo de Xosé Ramón, aínda que fose o estudante peor visto do colexio, paseino mellor con el en trinta minutos que cos demais en todo o tempo que levaba alí, e por moi disposto e lizgairo que eu fose tamén tiña, digo eu, dereito a pasalo ben, a perder o tempo. Cada vez que lle pegaba unha patada ao balón lembrábame do meu pai, e non porque o confundise coa bóla, senón porque imaxinaba a cara que poñería se me vise xogando a algo que non era mostra de categoría social, aínda que fose un fóra de serie.

Ao serán, cando puiden ver a miña nai, pensei contarlle o do partido, pero, lembrán-

dome do pouco caso que me fixera anteriormente, desistín da miña idea. Falamos do de sempre, mellor dito, falou e eu escoitei, non parou de criticar a moitas das que chamaba amigas, e non fai falta ser moi guicho para chegar á conclusión de que tendo amigos así non se necesitan inimigos. Faltoume un chisco para preguntarlle (non como indirecta, senón para ben da miña formación humana) a diferenza entre educación e cinismo, porque o que eu non entendía era a facilidade que tiñan algunhas persoas para poñer verde á xente e despois darlle bicos nas meixelas. Pero como eu estaba na idade do pavo... como din as enquisas... non sabe, non contesta, no meu caso, non pregunta.

Cando lle comezaron a saír maniotas na lingua tivo a ben lembrarme que ás sete quedara con Xoán María para o que eu xa sabía.

—Sí, si, xa o recordo. Non te preocupes.

Un sorriso rompeu o meu xesto calado. Atila dérame unha idea, e esa mesma tarde pensaba levala á práctica.

No traxecto tiven que escoitar as grandezas do pai de Xoán M., pero non na boca do seu fillo, que dentro do malo sería o lóxico, senón na súa propia. Aos demais deixábaos abraiados, porén eu, grazas á miña coiraza antipantasma, puiden chegar ao campo

tan inxenuo e tan sinxelo como saíra da casa; os outros supoño que chegarían coa idea de que, só vestindo dunha determinada maneira e recendendo a rosas, te podes comer o mundo, coas persoas incluídas, certamente.

—Hoxe imos practicar os golpes curtos —dixo o monitor— imos “puttear”, collede o “putt”.

—“Puttear”? —pregunteille con sorna.

—“Puttear” é golpear a bóla no “green” coa intención de introducila no foxo.

—Eu pensei que era tomar o pelo, sen ningún propósito de facer dano, pero se hoxe o imos facer cos paus xa é distinto.

—Se tes a intención de estar toda a hora de chanza, avísanos. A min non é que me importe moito pero supoño que aos demais lles dará rabia perder o tempo escoitando as túas parvadas.

—Non, non, se eu non digo nada, cando comezamos o “putteo”? Estou presto.

—Estaste pasando, ei, Iago Afonso!

Zas! Un pau a Xoán M., total, non fixeramos as paces! Xoán María que comeza a chorar, o profesor coa boca aberta sen saber que facer, e eu cos ollos en branco poñendo faciana de ido.

—Volvícheste tolo! Mecachis no mar! Ides meterme nunha liorta, raparigos –oíao laiarse–.

—Quen é o seguinte? Veña, que me vou arrecer e din os adestradores que o quecemento é fundamental.

—Avisa ao conserxe das instalacións –díxolle a un dos aparvados aprendices– que chamen aos pais deste monstro, que o leven de aquí e que non volva aparecer. A ver que lle digo eu ao xefe! Trastorno mental transitorio...–e comezou a dar golpes a esgalla–; menos mal que o parei a tempo! Senón, hai unha desgraza.

O que veu despois é doado de imaxinar. Os meus proxenitores apareceron en cuestión de minutos. O meu pai foi correndo a pedirlle desculpas ao monitor; non fose ser que o seu bo nome quedara desdourado no prestixioso club despois de tanto tempo.

—Ten que perdoarlle, debe ser o “stress”

—Nin “stress” nin é catro –pensei eu– é que non quero volver.

A miña nai nin sequera baixou do coche. E se Mahoma non vai á montaña, a montaña ten que ir a Mahoma.

A rifa foi formidable. No coche non falei nin unha palabra por se acaso. A miña ollada baixa, as orellas ananas, até que estalou.

—Desta vaste decatarse —ameazoume o meu pai rompendo así o xeo— Facerme isto a min! Que vergoña! O noso apelido polo chan, seremos o choqueiro de todos. Por que o fixeches? Non podías deixalo sen armar esta?

—Díxenvolo moitas veces, sabiadés de sobra que non me gustaba nada, pero dábovos igual. Tiña que aprender a xogar ao golf por... —e boteime a chorar.

E mira que o meu pai me dixera veces que “un home non chora”. Esas bágoas demostraríanlle, segundo o seu consello, que eu seguía a ser un neno por moito que eu lle probara a miña esquecediza infancia.

—Aínda por riba! Chora, chora. Son clases custosas, sabes? Para nós supón un sacrificio, e páganolo así, desagradecido.

A todo isto a miña nai sen abrir a boca. Non sei se por mágoa ou porque xa estaba todo dito.

Mentres que os meus ollos quedaban máis lixeiros, a carraxe medraba dentro de min.

—Diñeiro, maldito diñeiro e maldita aparencia. Se vos preocupádes máis de coñecerme e de estar comigo...

—Nin unha palabra máis! Quedas sen saír un mes, sen Coca Cola, videoxogos, sen...

—Vale! Xa está ben –interveu por fin e ditosamente a miña nai– xa ten dabondo.

“Menos mal –pensei– se segue calada o meu pai déixame até sen respirar”. Deille as grazas en silencio porque tiña medo de quedarme sen fala se volvía parolar.

Dese venres non me esquecería xamais, non só por todo o que sucedera (e que me levaría a recollerme na casa como un monxe de clausura, sen os meus inofensivos vezos), senón polo que tiña que pasar (e que me levaría a querer ficar na casa como un rapaz que desexa gozar do moito que ten).

III

Cando chegamos á urbanización onde eu vivía a miña carraxe comezou a extinguirse, o mesmo que a tarde. As árbores semellaban botarse ás beiras da estrada para que eu pasase triunfante igual que os servos se penden ao paso do rei. O sol asomaba entre os cimos, chiscándome as súas raiolas e converténdose en cómplice da miña mala xogada.

Levaba a ventaiña aberta e o vento coábbase batendo a miña faciana e facendo que novas bágoas mollaran o meu xa folgado pelexo. Toda aquela paisaxe me embrollaba e me adurmiñaba igual que os brazos dunha nai enfaixan o seu bebé.

Ao chegar á casa encerreime no meu cuarto, non tiña moitas ganas de ver a nin-guén, nin á pobre Conchi, que sempre me animaba cando algo me ía mal. Deiteime e acheguei as pálpebras.

—“Boa a armaches” –pensei–. Pero sorrín, lembrábame da cara do infeliz monitor. “–¡Que momento lle fixera pasar! Non creo que lle boten as culpas de nada, iso xa non me faría tanta graza–”. No medio do adormecemento escoitei petar na porta.

—Abra, Señorito, son eu, Conchi.

Abrín as pálpebras ao tempo que a porta, alí estaba ela, secándose as mans no mandil e ollándome con cara de mágoa.

—Que non me chames Señorito, Conchi, e agora menos, coa que armei.

—Contoumo a Señora. Gustaríame telo visto, maiormente por ver chorar a Xoán M., é tan ridículo o pobre.

—A que no fondo non estiven tan mal?

—Ben, ben, eu non digo nada. Non se preocupe polo da Coca Cola, eu traereille unha botella cando ninguén me vexa, escóndaa nun roupeiro e todo arranxado. Pero non se me preocupe Señorito, e moito menos me chore, ei? Eu non o quero ver chorar.

Marchou correndo, creo que a única que choraba era ela, non sei se por min ou polos restos de cebola que aínda tiña nas súas húmidas mans. A verdade é que se non falaba comigo non o facía con ninguén,

porque eramos os únicos que falabamos e nos escoitabamos naquela casa.

Semellaba que o sono non se quixese apoderar de min xa que de novo, unha man descoñecida irrompía na miña soidade golpeando na madeira dun xeito estrondoso.

—Abre, son Nuria.

A que me faltaba. Erguinme e abrín a porta.

—Que tolo estás! Cando mo dixo mamá non o podía crer! E Xoán M., o pobre!

—Grazas polos folgos. A que viñeches, a pasar un bo momento?

—Non, home, é que había tempo que non falabamos, e como sabía que estabas aquí...

—Que tal che vai con Lito?

—Que Lito? Que dis?

—Iso xa non che fai tanta graza, non? Seino todo e se quero podo dicirlllo a papá.

—Mocoso dos narices! Es un idiota e estache moi ben todo o castigo. Beizos e bateporta. Que pensaba? Que ía rir só ela? Outramente eu non coñezo a ningún mocoso doutra parte que non sexa dos narices, pero, ao mellor, como ela é tan moderna, sabe dalgún mocoso das orellas, por exemplo.

Nestas cavilacións sorprendeume un novo ruído. Este non viña de dentro da casa, senón de fóra, concretamente do xardín. Asomeime á fiestra, a pesar de que xa estaba comezando a caer a noite, quedaban vestixios do fuxidío día. O que fose estaba alí. Era violeta escura, non moi grande, do tamaño dun michiño máis ou menos. Non se movía. Lembrábame á plastilina; desde a miña xanela parecía maleable, brando e viscoso. Que era aquilo? Como chegara até alí? Para resolver estas incógnitas tiña que intentar comportarme como un bo detective, ser minucioso e analizar os feitos dedutivamente, asexar e esculcar, comparar e razoar, pero antes de nada tiña que ser práctico, así que o mellor sería baixar decontado e coller aquilo antes de que ninguén se me adiantase e me quitara a oportunidade de descubrir o descoñecido. Pero para telo nas miñas mans tiña que saír da casa, polo que, aínda por pouco, infrinxía o castigo do meu pai.

“Moito peor xa non podo estar” –pensei querendo autoconvencerme–. E non vou deixar fuxir a posibilidade de descubrir algo novo. Seguro que se é proveitoso e dá diñeiro o meu pai me levanta o encerro. Así que... Alá vou!

Abrín a porta do cuarto, asomei primeiro a testa, non vin mouros na beiramar, nas puntas dos pes baixei até o limiar. Creo que

facían máis barullo os meus pensamentos que os meus pasos. Este silencio rompeuse cando escoitei unhas alancadas, viñan da cociña, a miña nai, a miña irmá...

“Isto ponse “heavy”. Agora si que me vou decatarse do que custa un peite”.

—Ás présa, Señorito, os seus pais están no salón, pero non lle diga a ninguén que eu o vin.

“Sen dúbida é a miña mellor amiga”
—pensei.

Por segunda vez en pouco tempo daba as grazas en silencio.

No camiño até o xardín non tiveron máis complicacións. Debaixo do choupo branco estaba el, ela ou o que fose. Cando me acheguei para tocalo, aquilo encolleuse, como as ostras cando lles botas limón.

“Sinal de que ten vida —díxenme”.

Uns segundos despois da contracción aquilo moveuse, como se se dese a volta.

—Horror. Que feo es! E como cheiras!

—Ti tampouco es unha beleza.

Se me cravan na terra con puntas e cravos non me quedo máis inmóbil. Dubidei entre desmaiar ou saír correndo. Elixín falar-

lle como se nada, como se estivese afeito a parolar con “?” todos os días.

—Polo menos teño dous ollos, sabes? E teño un nariz, unha boca e dúas orellas, e iso por non falarche do corpo, das pernas e os brazos, e non cheiro a lagosta.

—No sitio onde vivo todos somos así. Para min o estraño e o feo es ti, non eu.

—Pero, por onde falas?

—Falo por todo o meu... corpo? Por imitación. Somos moito máis intelixentes que vós, que nos vos pareza mal, ao escoitarte comprendín que esa era a única maneira de comunicarme contigo, así que niso estamos.

—Belíscame, por favor, isto ten que ser un soño. Unha cousa dunha cor rara, cun cheiro aínda máis raro, cun só ollo e que fala sen boca. Non é un soño, é un pesadelo.

—Grazas pola túa amabilidade, creo que vas ser un anfitrión estupendo.

—Eu anfitrión? Se te meto na casa e nos descubren, matarannos aos dous.

—Pero se non me colles e non me mantés a unha certa temperatura, morrerei. E xa que estou aquí...

—Está ben, por min que non quede, non quero que lles digas aos do teu país ou

o que sexa, que o primeiro ser humano co que topaches botoute á rúa.

—Xa estou na rúa, hai outra rúa?

—É unha expresión coloquial. Se foses tan espelido como dis terías que sabelo, non sei se terás moito conto ti. Agora dime como podo levarte sen che facer dano.

—Sei contos, sei, pero non os teño aquí. Se soubese que me ía atopar con alguén interesado na literatura infantil, traeríache moitos contos e lendas dos meus devanceiros. Parabéns, desde logo, por ter tan boas tendencias. Oxalá todos os rapaces fosen igual ca ti! E respondendo á túa agarimosa curiosidade direiche que non te preocupes, é difícil ferirme ao collerme. Quero avisarte de algo, a miña textura pode resultarche un pouco noxenta. É un pouco arrepiante, non dicides vós así?

—Por motivos que non veñen ao caso, estou acostumado a cousas moito máis noxentas, xa che ensinarei un xoguete que teño que é como un moco, ben, así coma ti.

—Moko, gracioso nome. Se queres podes chamarme así. Moko, Moko, Moko...

Pois se a ti non che parece mal, a min parécame un nome perfecto para ti. En fin, alá imos, e que haxa sorte.

Verdadeiramente quedáballe que nin pintado; tiven que facer un esforzo bastante considerable para non tiralo alí mesmo e saír correndo na procura dalgún sitio afastado onde evacuar o que o estómago non quería aceptar. Pero comporteime como un valente e como puiden funo levando entre as miñas mans, facendo todo o posible para que algo seu non se me fose quedando polo camiño.

Estaba frío, moi frío. O seu gran ollo mantívose pechado o tempo que durou o traxecto, non sei se era porque non quería ver ou porque xa lle estaba entrando o sono, se é que cousas coma el tiñan necesidade de durmir.

A entrada na casa foi máis difícil que a saída. Como era previsible a porta xa estaba pechada. A fiestra do meu cuarto estaba moi alta, e contrariamente a como pasa nas películas, non tiñamos ningunha árbore coas súas polas a carón dela, polo que a miña escalada natural foi imposible. Non me quedaba outra solución que chamar á porta xa que as miñas chaves estaban repousando quedamente no meu estoxo. Os intres da espera fixéronse eternos. Se o que abría era o meu pai, adeus Moko e adeus Iago, se era a miña nai existían dúas posibilidades: que non pasase nada ou que o meu pai apare-

cese aos dous segundos coa boca chea de berros e de ovos con tomate; se tiña a desgraza de que fose a miña irmá a que estivese detrás da porta, sería o mesmo que se me esperase a Radio Galega, porque en poucos minutos o sabería todo fillo de veciño, no entanto se fose Conchi, estaría salvado.

—Que fas ti aquí, Iago Afonso?

—Nada, nada, saín un momentíño a coller unha cousa pero xa rematei, grazas. Perdoe, pero teño moito que estudar. Adeus.

É verdade que a vida por curta que sexa da moitas sorpresas. O presidente do club de golf!, que, ao parecer, viñera para confirmarlle a súa amizade e o seu aprecio ao meu pai. Por sorte non sabía nada do castigo, e non sei se lle deu tan pouca importancia que non lles dixo nada ou, que o dixo e o pasaron por alto. Fose o que fose mellor para min.

—Por que estás tan frío? —pregunteille unha vez que estivemos sans e a salvo no meu cuarto.

—É que veño dun lugar onde as temperaturas son moi baixas, aínda que che pareza estraño, agora mesmo teño máis graos dos que necesito. Terás que arranxalo

dalgunha maneira, a non ser que queiras ver un Moko pasar a “mellor vida”.

—No faiado temos un conxelador grande dabondo, penso que nel estarás de marabilla. O malo xustamente é que está no faiado, e que se che deixo alí só...

Púxenme a pensar con aire de filósofo, tal e como eu os imaxinaba, porque coñecer, non coñecía a ningún. A faciana seria, a man na fronte, os ollos mirando sen ver, igualiño, igualiño que “O Pensador” de Rodin, unha estatua que teñen os meus pais no salón para darlle ao ambiente un selo de sobriedade.

—Xa o teño! Se agora fixese algo malo só poderían castigarme encerrándome no faiado. E iso é precisamente o que queremos, non é, Moko?

E espraído enriba da mesa mirábame con ollo de asustado.

Antes de comezar o feito punible que me levase ao destino desexado, trasladei a Moko ao faiado. O seu corpo parecía perder frío a cada intre que pasaba, e aínda que fose bastante arrepiante e moi feo, non quería perdelo. Tiña moitas preguntas que facerlle e seguramente moitas cousas que aprender del.

—Non teñas medo, se todo sae como espero, estarei aquí contigo decontado.

O faiado non estaba en moi boas condicións que digamos, un pouco porco e un pouco desordenado, pero habitable, que era o importante para os nosos proxectos. Coloquei a Moko o mellor que puideron dentro do conxelador, en agradecemento chiscoume o ollo ou iso pareceume a min e, por primeira vez e non a derradeira, fíxome rir.

Baixando as escaleiras decateime de que como unha das cousas que máis amolaba ao meu pai era que lle tomasen o pelo, o que tiña que facer era pasearme diante das súas narices cunha Coca-Cola nunha man e un videoxogo na outra. E así mesmiño o fixen.

Que facianas tiñan eles e que faciana tiña eu! A eles chegáballes o morro até a porta e a min non me cabía unha palla polo cu. Os meus pais veña ollarme e eu veña deixarme ollar.

—Estame ben por brando. Por que me sairía un fillo tan rebelde? E tan chulo! Ao faiado agora mesmo, e xa che direi eu cando volves saír.

—Pero...

—Nin pero nin pera, ao faiado.

—“Estupendo” –pensei– “menos mal que ás veces os pais papan como chineses”.

Mentres subía as escaleiras escoitei como falaban de min, para ben dicir poñían-me verde, sobre todo o meu pai.

—“Non sexas tan duro con el” –recrimináballe a miña nai– “esta tempada estase a comportar dun xeito moi raro, deberías falar máis con el, sempre está queixándose do pouco caso que lle facemos, ao mellor non o estamos a educar como debemos”.

—“Ao contrario, sacrificóme todo o que podo, dámoslle todo o que quere, moito máis do que necesita”.

—“Pois por iso mesmo o digo. Ao mellor inconscientemente suprimos o non estar con el con darlle máis do que pode desexar”.

“Aí lle doe, aí lle doe!” –pensaba eu. A miña nai dera no cravo, oxalá que o meu pai tamén mellorase a súa puntaría.

Antes de subir ao faiado pasei polo meu cuarto a recoller algunhas cousas que necesitaba. Sabía que trocara a comodidade e o benestar polo estar mellor incomodamente. E iso, aínda que non o pareza, era algo máis que un xogo de palabras.

Subín con medo, medo de pensar que xa non estivese alí, ao mellor desfixérase ou

marchara a outro xardín na procura doutro neno. Pero para a miña ledicia cando abrín o conxelador o ollo seguía a mirarme.

—Aquí estou, Moko. Todo saíu como pensara, creo que estarei contigo unha tempada. Que tal te atopas aí dentro?

—Ben, aínda que para estar mellor que ben, agradeceríache un pouquiño máis de frío. Espero que non te meteras en liortas pola miña culpa... Mentres estabas fóra decateime de que nin sequera me dixeches o teu nome.

—O meu nome completo, completísimo, é Iago Afonso García do Val Ponte Blanco. Pero non penses que todos son así. Este é tan rimbombante, porque aquí onde vivimos, é normal poñer nomes tan longos e tan ridículos, pero a maioría da xente pon nomes normais como Paulo, Manuel ou Carlos.

—E nunca o val se pon verde?

—Que churrusqueiro, Moko. Non, xamais. O que che vou poñer é o ollo morado dunha labazada como sigas burlándote de min.

—Se non recordo mal, ti tamén te riches da miña singular beleza e do meu senlleiro aroma, e non te ameacei con ningún tipo de violencia. Paréceme a min que

aquí na Terra estades moi afeitos a utilizar a forza bruta cando algo non vos vai ben.

—A forza é o que queda, non? Na televisión, no colexio, na vida normal é o que sucede. E ti acostúmaste ao que ves.

—Pois eu nunca me acostumaría a vivir con alguén que pensa coma ti. E aínda por riba con ese físico tan raro. Aquí as mozas serán igual de feas, supoño.

—Pero que dis? Xa as verás, e sen ir moi lonxe. A miña propia irmá, aínda que sexa bastante parva, teño que recoñecer que é fermosa. Os meus pais sempre lle dedicaron máis tempo a ela.

—Se é así como dis eu tampouco tería ningún inconveniente en dedicarlle algunhas horas, pero tería que ser bastante diferente a ti.

—Mira que pillabán está feito este Moko! Até esa cor violeta que tes se che está volviendo verde.

—Iso non o entendo moi ben Iago Afonso García do Val Ponte Blanco. Onde vivo todos somos violetas, mesmo algunhas veces azuis, pero nunca verdes.

—Chámame só Iago, así teremos máis tempo para falar de cousas máis interesan-

tes. Como, por exemplo, onde vives ti que tedes poucos graos e varias cores?

—Non vivo demasiado lonxe de ti, a uns trinta quilómetros.

—Pois si que sodes raros no lugar. E por que estrada?

—Cara arriba, rumbo ao ceo. Pero témome que non hai estradas.

—“Home”, eu sabía que hai sitios que aínda están moi mal comunicados, pero como para non haber nin unha mala corre道ira para meter o coche, pensei que non, desde logo.

—Vivo na atmosfera, máis concretamente na estratosfera, sabes o que é iso?

—Máis ou menos, estudámolo hai pouco en Naturais.

—Para que o entendas, direiche que é a capa da atmosfera que se atopa entre os trece e os sesenta quilómetros. Eu vivo máis ou menos na metade do camiño. A temperatura, como sabes, é baixa, flutúa entre os dez e os cincuenta e cinco graos baixo cero. Por iso necesito o frío.

—Pero se non recordo mal, alí non existe ningún tipo de vida orgánica. Quen es? Que fas aquí?

—Iso vai resultarche máis difícil de entender. Nin eu mesmo sei moi ben o que fago aquí. O que si sei é que foi pola vosa culpa.

—Agora o que non entendo son eu. Pola nosa culpa? A miña ou dos meus pais? Non sabía nin que existías, que culpa podo ter eu de que te atopes tan lonxe da túa casa?

—Cando digo túa non me refiro a ti nin aos teus pais, que es máis curto que o meu pescozo, refírome á humanidade en xeral. Eu estaba tan quedo perseguindo un auténtico bombón cando de súpeto caín por un buraco, tardei tempo en darme de conta do que ocorría. Baixei, baixei, baixei, e cando por fin parei de baixar, unha morea de plantas arredábanme. Polo visto caera no xardín da túa casa.

Segundo pasaba o tempo atopábame máis perdido. En vez de estar detrás das mozas ou esbandallando os meus bofes co primeiro xaroto, achábame no faiado falando con algo caído do ceo, que non era nin un paxaro nin unha nube. Pero a curiosidade era máis forte ca min, e aínda que por momentos se me pasase pola testa chimpalo pola fiestra, decidín non comportarme como un salvaxe e intentar facer daquel encontro algo semellante a unha amizade.

Na miña cabeza pairaba a atmosfera, a estratosfera, o frío, o buraco, o cansazo, a fame e maiormente a curiosidade.

—Non poderías explicarte un pouquiño mellor?

—Non te decatás de nada, monada. Vós que vivides nun mundo tan moderno, tan ben comunicado e máis que nada tan rico, poderíades respectalo, como sigades así non vos vai durar moito tempo. Como pode ser que non saibas do buraco?

—Ozono! ¡Un buraco na capa de ozono! Claro! Como non caera antes! Por iso tes ese cheiro tan especial, como a marisco. Ándate con coidado, se chegas a dar cun relambido cómeche até o ollo. Non me mires así, é que o marisco está un pouco caro.

—Aínda menos mal que caíches da burra, un pouco tarde pero caíches. Agora durme, senón mañá vas estar canso, que con tanto aglaio debes estar rendido. Eu non necesito durmir, pero teño que pensar, sei como cheguei, pero non teño nin idea de como poderei volver. O que si teño claro e que vou aproveitar a viaxe.

—Para ir de compras, Moko?

—Non, lago. Agora pecha os ollos e comeza a soñar.

IV

Á mañá seguinte lembráboo perfectamente. Espertei aínda coa sensación de seguir baixando polo tobogán. Un tobogán longo e violeta. Ía dar a unha piscina moi grande con moitos ollos pairando. Ao principio deume un pouco de noxo, pero despois duns intres, a impresión de asco transformouse en sensación de benestar e de felicidade. Con esa mesma felicidade fun ver a Moko, o seu ollo estaba pechado.

—Bos días, Moko. Estou famento, ti comes ou vives do aire?

—Mantéñome do aire, o mesmo que ti vives da terra e do mar. Pero dentro de pouco todos teredes que vivir do mesmo ca min.

—Xa, pero mentres tanto, almorzarei unhas tostas con marmelada, pan con manteiga e zume de laranxa. Ti respira, respira, que como eu me tivese que manter do aire estabamos apañados.

—Pero aquí nin respirar podo, isto non é aire, é pura podremia. Terás que sacarme de aquí de cando en vez e levarme a algún sitio onde o aire sexa aire e non porcallada.

—Si, cando poida, agora marcho, volto decontado.

Mentres almorzabamos ninguén falou unha palabra. Nuria ollábame e sorría, con faciana de complicidade, a pobre non sabía que, aínda que a liteira estivese un pouco desvencellada, eu era agora máis ditoso que nunca. O meu pai nin mirarme e a miña nai pasando un mal momento, como sempre que conscientemente se afastaba de min. Conchi ía dun lado a outro como un papel en día de inverno e grazas ás súas miradas e ao seu cu, o almorzo facíase máis soportable.

—Facendo unha excepción e sen que sirva de precedente, levantareiche temporalmente o escarmento para ir xantar a casa de Xoán María –rosinou o meu pai.

—Papá, eu tería que ficar na casa a estudar. Vou un pouco atrasada en Latín –escusouse a miña irmá coa escondida intención de salvarse do aburrimiento da comidiña, ou de pasar un bo momento co seu amigo Lito.

Eu por baixo da mesa cos dedos cruzados e desexando que o meu pai non trocase de opinión e lle obrigara a ir igual que a min.

—Nin falar! Ti virás connosco. O teu Latín terá que esperar até mañá. Non creo que sexa unha demora irrecuperable.

—Pero...

—Non se fale máis. Iago Afonso, cando remates o teu almorzo volves ao faiado até que Conchi te vaia buscar. Ti, Nuria, podes aproveitar estas horas para dedicarllas ao señor Virxilio ou ao señor Séneca. A vosa nai mais eu sairemos a facer unhas compras.

Descrucei os dedos aliviado e satisfeito polo acordo tomado. Iriamos ambos os dous e amolaríannos aos dous, como dous irmáns. A faciana da miña irmá era todo un poema. Vía como lle escapaba a oportunidade de estar na casa con Lito e se lle achegaba unha compañía non desexada. Non aturaba montarme no coche escoitando os seus risos detrás de min: “Pasádeo ben, non teñades présa, eu estarei na casa toda a tarde”. Dicíanos cun sorriso de orella a orella.

O malo é que imaxinaba esas mesmas palabras en boca de Moko, se eu marchaba

el ficaría só, e iso non me gustaba nadiña. Non podía deixalo alí pechado.

Cando volvín do almuerzo ao faiado e lle dixen a Moko o da visita a casa de Xoán M. chegamos axiña a un acordo.

—Non te preocupes, xa mas amañarei para levarte sen que ninguén te vexa. Así coñecerás a miña familia e os seus amigos.

—Se o facemos ben iso non será demasiado difícil, Iago. Podes transportarme nun recipiente pechado, pois non sei se sabes que o ozono á vosa temperatura ambiente non pode existir en estado sólido, converteríame en líquido e con posterioridade en gas, o que é moi perigoso para min porque podería volatilizarme e non me volverías ver. Así que se me queres transportar, non tes máis que encerrarme e manterme a unha temperatura morna, pero repito, ándate con ollo.

—Canto tanxelas podes ocupar? Chegará unha botella de dous litros?

—É que descoñezo o tamaño que teño, como até que caín sempre fora gas!

Decidín por min mesmo que a botella sería o seu seguinte habitáculo, así que o collín co mesmo coidado que a primeira vez. O seu ollo, desta feita, si estaba aberto.

—Escoita, agora que o penso que vai ser do teu ollo?

—Agora verás.

Cunha man collín a botella, coa outra chanteino nela con todo desvelo. Aos poucos minutos o ollo deixou de mirarme. Aquel “corpo” violeta foi converténdose paseniño en algo líquido e despois en gas. Supoño que eses intres estaría a pensar: “non somos ninguén”, eu polo menos si o pensaba.

Conchi veu buscarme pouco antes da unha e media, Moko xa estaba con acougo instalado na miña mochila, dábame mágoa saber que aquel ser que me falara non había moito tempo estivese alí metido, sen eu saber nin sequera se podía escoitarme.

—Oídeme ben os dous –díxonos o meu pai no coche dirixíndose a miña irmá e a min-. Quero que non teña que escoitar queixas de ninguén. Ti Nuria, xa es maiorciña, pero de ti (por min) non me fío nadiña.

Deixoume de pedra, ao mellor pensaba que como provocara alborotos xa ía estar todo o tempo de quimeras, e nin se me pasaba pola cabeza.

Cando chegamos, Xoán M. estaba a xogar ao tenis. Tiña que facer de bandullos corazón para volver falarlle. Obrigáranme a

facen as paces con el e faríaas, pero desde logo non lle ía contar nada de Moko. Fun até a pista cos dentes apertados e o cinismo solto, viume desde lonxe pero non se molestou en achegárase.

—Quixera pedirche desculpas pola miña actitude doutro día. Parvo (isto para os meus adentros).

—Comportácheste como un salvaxe, parece carocha que sexas quen es, pero perdóoche.

Inflado, fachendoso e badoco. Perdóasme! Canta gratitude! Que benquerenza! Ti si demostras ser quen es (todo isto para os meus adentros tamén).

Marchei coa miña mochila ao lombo e deixei facendo unha volea tan mala coma el.

O xantar transcorreu sen pena nin gloria. O mellor de todo, sen ningunha dúbida, os lagostinos e as vieiras. Sentáronme entre a miña irmá e Xoán M., non sabería elixir cal dos dous era mellor comensal. A cadeira era cómoda dabondo, e a decoración en xeral de moi bo gusto estético. Todo o contrario que a súa empregada do lar (como diría a miña nai). Que diferenza con Conchi! Os seus ollos semellaban bólas de billar e a súa

mirada carecía de todo feitizo, o seu cu, como diría eu, igual que as pousadeiras dun hipopótamo, grandes e mal feitas; aínda que as súas mans si parecían ser da mesma calidade culinaria.

Tiven que estar toda a tarde pendente da miña mochila, non me afastaba dela nin un só intre. Preguntáronme varias veces se quería deixala no limiar, e a miña resposta foi sempre a mesma: “Non, grazas”.

O aburrimento foi a nota predominante no ambiente, xuntamente co cinismo, a frivolidade e a parvada. Que se fulano romperá unha perna en Baqueira, que se a candonga a viran paseando co home de citrana... Que dálle que tumba. Se Moko estaba escoitando, debía estar abraiado. Tiña que lembrarme de dicirlle que non todos os terrestres eran así, que no meu colexio coñecera un neno, Atila o Bárbaro, e que a el si o encontraría máis interesante ou, polo menos, máis natural. Pero iso sería o luns, e aínda quedaban moitas horas para mantelo en segredo. Despois de xantar, a cerimonia do café. A Xoán M. mais a min deixábannos tomalo, pero descafeinado, a miña irmá xa o tomaba con leite como as persoas maiores, e dábbase uns aires que por momentos semellaban furacáns. Entre lusco e fusco fomos até a vila,

elas a mostrar o modeloiño e eles a saudar aos xefes de pacotilla, todo tan ben, tan correcto. E con este divertimento transcorrían case todos os días que pasabamos con eles, case porque, cando ía mal tempo e non podíamos saír da finca, quedabamos vendo películas de vídeo, que sen ser nada doutro mundo si era un pouco máis entretido.

—Necesito falar contigo, Moko –exclamei xa de volta no faiado–, e estando vaporizado é imposible. Metereite outra vez no conxelador. Espero que ese ollo teu tan feo reapareza no mesmo sitio.

E así foi, logo duns minutos o Moko conxelado volveu aparecer, coas pestanas no seu lugar axeitado.

—Ola, estás ben?

—Non, non estou ben. Non é nada agradable estar encerrado nunha botella, sabes? Non teño vocación de xenio da lámpada de Aladino –comentaba Moko que recuperara totalmente a súa anterior facha e estaba certamente cómico esmagado contra os bordos da botella de Kas de laranxa– e veña, sácame xa!

—Xa está, “tranqui”, colega.

—Uff, menos mal! Que noxo! Escoitei tantas parvadas que me deron ganas de saír

vaporizado e todo e chamarlles a atención. Non son máis babecos porque non practican, non si? Non sei coma ti non estás máis aparvado aínda. Non din que todo se conta-xia menos a beleza? Pois se iso é verdade ti terías que estar máis ou menos coma eles, e tanto non estás, afortunadamente.

—Que churrusqueiro! Vexo que aprendes decontado, e iso alédame. Tamén vexo que estás tan guapo como sempre. Prométoche que o luns te divertirás máis. No colexio hai moitos espécimes, desde os “chapóns” até Atila o Bárbaro, pasando por “pasotas” e “latóns”. E iso por non che falar dos ananos berróns “mete-todo-na-boca”. Estou seguro de que con eles te entenderías moi ben, din parvadas, pero eles están na idade. Colliches a indirecta?

—O que che vou a coller é a vez para cear, non papei ningún aire en todo o día e estou un pouco débil.

—Eu tamén vou cear. Non che desexo felices sonos porque xa sei que non dormes. Mañá, aproveitando que o meu pai vai pescar e a miña nai dorme até tarde, mostrarei che a miña urbanización e os seus poboadores. Deica un pouco Moko.

—Si, mañá será outro día. E esperemos que máis entretido.

O día amenceu chuvioso e sombrío, polo que o noso proxecto de dar unha volta polos arredores pareceu perder toda posibilidade de levarse a cabo. Moko díxome que como as temperaturas non eran moi altas podía levalo se o paseo non era moi longo. Así que nos animamos e nos botamos a andar. Paseamos polos campos cubertos de carballos e castiñeiros, das súas follas pingaban bágoas de cristal. O aroma da terra mollada embriagábanos como o amor á adolescencia, e o ruído que facían as nosas pegadas era o único que nos prendía á realidade. Non houbo xente que amosarlle, soamente a pura natureza, tal como é en realidade, sen a man estragadora do home. Volvemos mollados de choiva e de esperanza, a esperanza de non deixar perder algo tan fermoso como iso.

V

Xa de volta, visto que ninguén se decatara da miña “fuxida”, falamos de moitas cousas, maiormente da súa casa e do seu retorno. Púxonos verdes aos humanos co enxerxo de sempre e non me atrevín a levarlle a contraria, tiña toda a razón. Cando lle dixen que o meu pai era enxeñeiro aeronáutico pensei que o ollo se lle saía de raíz, como aos ollomoles no forno. Con toda sutileza veu dicirme que el e os seus avións eran os principais culpables do que lle pasara, xa que os escapes das turbinas dos seus reactores conteñen óxido de nitróxeno, e estes son uns dos maiores causantes de que se rompa o equilibrio existente na atmosfera. Faloume de cousas que eu non entendía facilmente cuns nomes moi estraños. Cando se decatou da miña faciana de non entender nada de nada, decidiu falar en “cristián”.

—Grazas a tanto avión e tanto aerosol o ceo vains aparecer un día como un coa-

dor. Como podedes ser tan cafres e tan ignorantes?

Conciso e claro, como me gustan a min as explicacións.

Estiven toda a noite dándolle voltas a se o levaba ao colexio ou non. Era un risco, pero un risco moi atraente. Levaríao! Que carafio! Tarde ou cedo tería que amosarllo a Xosé Ramón e ese luns era un día tan bo como outro calquera.

Pola mañá repetín a operación de metelo na botella de Kas de dous litros. A botella meteríaa na mochila e a mochila acompañaríame ao colexio. Moko estaba realmente excitado. A nova da súa visita á miña escola era a causa. Non sei que esperaba que ía ser o colexio, pero a min parecíame que podía levarse un chasco.

Na primeira hora de clase non souben nada do meu amigo, supoñía que estaría ben, pero até o recreo non podía confirmalo. Cando chegou o momento de acougo, busquei a Xosé Ramón como un tolo. Encontreino zoscándose cun que lle debía unhas cousiñas. O Bárbaro tiña unha estampa verdadeiramente graciosa e atípica. Nin era rubio, nin tiña moitas pencas, nin un remuíño na testa, era máis ben taludiño, tirando a baixo e con gafas. O seu pelo era

dunha cor castaña do máis normal e peiteábase con raia á esquerda. Pero impoñía respecto. En todo o colexio sabíase que o máis valente e o máis teimoso era X. Ramón, alias “Atila o Bárbaro”. Para que despois digan que o porvir é dos guapos. O futuro non sei, o colexio que era o noso presente desde logo que non.

—Atila, quero que vexas algo moi importante –díxenlle unha vez que o tiven diante de min.

—Espera un minuto, estou ocupándome dun asunto.

O asunto sangraba polos narices como unha billa aberta. Un ollo estaba botado a perder e o outro levaba o mesmo camiño.

—Polo que vexo xa o tes resolto, e isto é moito máis importante.

—E a vindeira vez lémbrete de pagar o que debas –díxolle ao pelgacho moroso.

—Para min que te pasas un pouco. Ei Atila? Unha cousa é advertilo e outra cousa é deixalo para o arrastre. Págache a pena lixarte as mans de sangue por semellante chilindrada?

—Que é iso tan crucial que tiñas que amosarme? –preguntoume virando de súpeto o aire da conversa.

Deume a impresión pola súa faciana de que, por primeira vez desde o noso inicial encontro, estaba avergoñado.

—Dásme a túa palabra de que o que vexas aquí será o noso segredo?

—Déixate de bagatelas, non teño toda a mañá para ti.

—Ben, acompañame ao laboratorio de Ciencias Naturais, espero que a esta hora estea baleiro, e para ensinarche o que desexo é imprescindible unha neveira, e creo que é a única de todo o colexio.

Chantei a Moko na parte máis fría da neveira e transcorridos uns minutos, nos que tiven que aturar as protestas de Atila por facerlle perder o tempo para ver unha botella baleira, abrín de novo a porta.

—Olla...

—Que é iso? É feísimo?

—Dille ao teu amigo que xa me estou fartando de escoitar tantos piropos -interveu Moko-. Son feo, pero falangueiro. E ti a parte de ter unha faciana incómoda de ollar, non me fas ningunha graza.

—Que chachi! Como podo conseguir un igual?

—Iago, díxechesme que este sería distinto e éo, pero nin os melindrosos me fixe-

ron sentir tan mal. Dille a ese animal que non estou en venda, e que o diñeiro, aínda que teña moito, non o merca todo.

—Non fales por medianeiros. Pareces Al Capone, se che ofendín pídoche desculpas. Estou entusiasmado contigo, oxalá estiveses na miña mochila e non na súa.

—O capón seralo ti, eu non son ningunha besta —rematou o visitante do ceo.

—Al Capone! Moko, Al Capone! Non un capón. Debes crelo —intervín co propósito de aplacar os folgos— é a primeira vez que o escoito falar con humildade, e moito menos xustificarse ante alguén.

—Que fas aquí? Quen es?

—É unha historia moi longa de contar —respondinlle eu antes de que puidesen comezar outra liorta—. Encontreino no meu xardín. Díxome que caera por un buraco na capa de ozono. Parece que é un “ozoniño”. Nós temos que axudarlle a volver ao seu “país”.

—Que guai! Encántanme as aventuras, isto será moito máis entretido que pegarlle unhas labazadas a calquera parvo que se deixe zurrar, porque teredes que recoñecer que co corpo que eu teño hai que ser parvo para deixarse levalas. Sabedes que penso? Que as persoas moitas veces non son tan

intelixentes como a ciencia demostra que teñen que ser, e de antemán réndense a algo máis que á evidencia.

—“Quieto parao” –corteino antes de que seguira coas súas dúbidas filosóficas—. Agora o importante é axudar a Moko.

—E non só axudarme –dixo Moko— senón intentar arranxar o que de bo vos queda. Paréceme que o pai de Iago pode ser de gran axuda. El está moi relacionado con todo o que me rodea, no sentido máis literal da palabra. Penso que o que vai ser máis difícil será precisamente facerlle ver o dano que causan os seus reactores.

—Creo que para iso o meu pai está cego, e non hai máis cego que o que non quere ver.

—Debemos pensar algo entre os tres –suxeriu Xosé Ramón visiblemente impresionado— algo gordo e definitivo.

Ring... ring... ring... Odiaba a campaiña, era o sinal irrefutable da volta á clase. Tiven que sacar a toda présa a Moko da neveira para levalo comigo a clase. Por que será que o bo sempre parece durar menos que o malo? Non sei se Einstein con tanta teoría da relatividade foi quen de explicalo. A cuestión era que tiñamos que sentarnos outra vez a escoitar datos que moitas veces non se rela-

cionaban con nós para nada, e aínda por riba examinarnos sobre iso. Por que non nos falaban dos intereses das grandes multinacionais ou do poder duns cantos? Por que seguíamos estragando todo o que pode dar ganancias? Pois non, diso nada, falábanos de cousas aburridísimas sen preocuparse de se as entendiamos ou non. Iso si, o que tiñamos que facer era “chapalas” (con moitísimo esforzo) para que dous días despois fosen parar ao caixón do esquecemento.

Xa con Moko ás costas volvíñ ás clases. Afortunadamente tocábanos Ciencias Naturais, unha das miñas materias predilectas.

—Hoxe imos falar dos adiantos científicos –tronou a voz do profesor–, de como o home no século XX evolucionou máis e mellor que nos dezanove séculos anteriores. En todos os campos se produciron descubrimentos vitais: a penicilina, os satélites espaciais, a chegada á Lúa, a enerxía nuclear, os avións a reacción...

—Para o home non dubido que sexan importantes pero para a atmosfera algúns deles foron nefastos.

—Perdón, quen dixo iso? Desde aquí non avisto moi ben quen fala e gustaríame saber quen é para poder responderlle.

—Refírome soamente aos avións.

Un arrepío percorreume as costas. Non metera a Moko na botella, xa que soamente quedaba unha hora de clase e me suxerira que o instalara na mochila, así que o colocamos enriba dun anaco de plástico e acompañado de todos os cubiños de xeo que puidéramos atopar no frigorífico. Naquel momento arrepentinme de facerlle caso, armárame unha boa, os compañeiros e compañeiras ollábanme, xa que a voz saíra da miña mochila. Estaba nunha encrucillada, ou me identificaba como o locutor invisible ou amosaba a Moko. Escollín a primeira opción.

—Por derradeira vez...

—Fun eu. Perdoe, non me atrevía a levarlle a contraria e como pintaba os avións a reacción como un gran adianto...

—Que ten vostede na súa contra, se pode saberse?

—É que un amigo meu me dixo que lle fan dano á atmosfera producindo, debido a unhas reaccións que non sei explicar, buracos na capa de ozono.

—Mira por onde que nos saíu un defensor de preitos pobres. A vostede entón non lle parece interesante nin beneficioso para ningún a velocidade e, polo tanto, o aforro de tempo que supoñen eses paxaros de aceiro.

—Non é iso, simplemente dáme mágoa que tanta rapidez destrúa tanta beleza.

—Pero peixoto non ves que o ceo está deixando de ser azul? —volveu intervir Moko.

—Non lle consinto...

—Descúlpeme, teño que ir ao cuarto de baño, parece que se me revolveu o estómago.

Agora si que Moko se pasara da raia. Non puiden volver á clase no resto do tempo que quedaba. Funme a casa nada máis dar a unha no reloxo. Díxenlle aos meus pais que me sentira indisposto no medio da clase, que me debiera sentar mal o almorzo. E eles “tragaron”. Fíxenme o doente durante tres días. Conchi ocupouse de min máis que ninguén, e dábame rabia enganala non dicíndolle que a miña enfermidade era finxida, fíxenlles “a pelota” aos meus pais dabondo, quería que se compadecesen de min e non me enviasen nuns días á escola. “Peixoto...” Como ía arranxar o da peixaría? Diríalle que tiña febre e que esta me fixera dicir cousas que non quería. Pero os profesores non che son parvos. Verdadeiramente tiña unha papeleta difícil de resolver.

Os dous primeiros días de convalecencia fixéronseme eternos. Cando ninguén me

sentía, levantábame e poñíame a ver a televisión. Se escoitaba pegadas, apagábao correndo e metíame na cama cos ollos ben pechados como era a miña obriga, ou ollaba revistiñas desas de mala reputación cos ollos ben abertos como tamén era a miña obriga. Cando Conchi me poñía o termómetro tiña que quentalo coa frega das mans. En máis dun gallo de grao tocaríalle o cu ao pasar a carón. Dábanme ganas de dicirle que a quentura non a tiña na cabeza, que a tiña noutro sitio, pero iso non debía entrar na miña suposta educación.

O terceiro día tiven unha visita inesperada. Non sei como soubo do meu enderezo nin me importa. O gran “Atila o Bárbaro”, diante da miña cama asemellouseme máis que nunca a Xosé Ramón o taludiño, pequeneiro e con pouca vista.

—Que fas ti aquí? —pregunteille, exteriorizando así a miña curiosidade.

—Souben no colexio da túa “enfermidade”. Que risa! Non esteas amolado, aínda que a ti non che pegue nada, no fondo estalle moi ben o de “peixoto”. Onde está o artista? Quero felicitalo polo seu golpe.

—Agora mesmo no faiado. Aínda que, ás veces, cando ninguén me ve, vou buscalo, durante un anaquiño métoo no roupeiro

ou debaixo da cama e falo con el. Está desexando volver á súa casa, di que non temos remedio.

—Poderías baixalo para que o vise?

—Podes subir ti. Agora só está Conchi, a moza que te trouxo até aquí, e seguro que anda na cociña embrollada coas cazolas e as tixolas. Se te vise dille que te mandei por unhas fotografías vellas que teño arriba. Sube esas escaleiras que hai ao saír do cuarto á esquerda. A porta está aberta. Nun recuncho verás o conxelador. Moko está dentro. Dáte présa.

Na espera imaxinei o ollo que poñería ao velo. Escoitei as calcañeiras de Xosé Ramón por riba da miña cabeza e axiña a porta pechándose. Non oíra saír a Conchi da cociña, así que todo ía ben. Cando entrou, os ollos asustados eran os de Atila.

—Está conxelado –dixo Xosé Ramón.

—E se cadra tamén evaporado, non si, Moko?

—Home, pois un pouco, a verdade era que non esperaba que o que me fose buscar fora este.

—Este vén en son de paz –dixo o propio Atila– e teño nome, e por se fose pouco tamén alcume, o que non teño é nin deter-

minantes nin demostrativos, mira por onde. Vin para dicirvos que estiven pensando nunha posible solución.

—Ah! Pero ti pensas? —suxeriu Moko sen perder en ningún momento o seu extraordinario senso do humor.

—Non me vou dar por aludido, cacho de plastilina. E non abuses da miña paciencia, e que saibas que non o fago por ti, fágoo polos meus futuros fillos.

—Pero se non hai mona que che queira, de que fillos falas?

—Xa está ben, Moko —intervín eu— está intentando axudarte e axudarnos, non te metas máis con el.

—É para que se lle baixen os fumes. Non é o que fai el cos demais? Pois que aprenda, non creo que a min vaia zoscarme, caínlle simpático.

—Que me caíches sen que? —preguntou Atila.

—Encántame que o humor sexa o voso medio de loita, acabaremos morrendo de risa. Polo menos eu, vós, a saber!

—A saber que opinará o teu pai cando lle digas que te leve un día ás súas oficinas —comentou Xosé Ramón.

—Se xamais amosei ningún interese polo seu traballo, pensará que é outra mostra das miñas “reaccións raras”.

—Que o pense –seguiu falando Atila– pero que te leve, aínda que sexa compadecéndose de ti. Unha vez alí en cando reúnas o maior número de enxeñeiros posibles...

Antes de marchar volveu levar a Moko ao faiado. Conchi non se decatou de nada do que fixemos e cando volveu de acompañar á porta á miña visita comentoume que o meu amigo era moi educado e moi agradable. “Vivir para ver, ou mellor dito, vivir para oír” pensei, porque debía ser a única persoa que pensase así de Xosé Ramón.

O resto do serán e parte da noite, antes de quedarme durmido, estiven a pensar no plan de actuación a seguir. A verdade é que era bastante bo, e se tiñamos un pouco de sorte até podía saír ben. Os meus pais viñeron darme as boas noites como sempre que todo ía sobre rodas, e eu, quedei durmido coa sensación de estar facendo o que debía. E iso non o sentía moitas veces.

VI

—Que tal te atopas hoxe, fillo? —preguntoume o meu pai á mañá seguinte.

—Moito mellor papá. Aínda que un pouco aburrido. Con tanto tempo libre estiven pensando.

—Perigo! Cando ti pensas podos botarme a tremer.

—Nin tan sequera, home! Non é nada malo, era que se ti quixeses levarme un día contigo á oficina... nunca vin onde traballas, nin sequera sei moi ben en que consiste o teu traballo.

—Iso está feito, pensei que sería algo raro, ti ponte ben de todo e o primeiro día que poidas saír á rúa, virás comigo. Amosareite os ordenadores cos seus programas de deseño, as máquinas...

—Estupendo! Cando queres es un ceo. Por certo, como o ves?

—O que?

—O ceo.

—Durme anda, aínda non curaches de todo.

Os pais están empeñados en mandar che pechar os ollos cando pensan que estás dicindo parvadas, deben crer que a escuridade é a mellor aliada da sabedoría, e que cando os abras de novo o teu pensamento anterior desaparecerá. Segundo el despois dun anaco xa tiña que ver o ceo igual de protexido que sempre, e eu seguía véndoo igual de desamparado que antes.

Nesta “enfermidade” miña, o meu pai non me decepcionara. Levantoume o castigo nada máis verme a mala faciana que tiña (debido ao asunto do peixoto e non a ningunha doenza), e volvíñ instalarme no meu cuarto con tanto acougo como sempre.

O plan de Atila estreábase con éxito. O xoves deixaría de finxir, e con sorte o venres visitaría por primeira vez o que sería a plataforma de saída de Moko. O visitante atmosférico dunha capa desta Terra estaba a pasar os seus derradeiros días comigo. Colléralle cariño e pensar na súa marcha causábame mágoa. A súa chegada producírase dun xeito casual, pero esta casualidade fixera que caese na conta da nosa actitude suicida. Co plan de Xosé Ramón intentaría non ser eu só o aprendiz.

Sen que ninguén me vise trouxen a Moko á miña beira. Semellaba estar triste, aínda que, ao mellor, eran os meus ollos os únicos tristesiros.

—Botas de menos a alguén en especial? —pregunteille a Moko coa curiosidade de quen empeza a sentir o pulo do amor.

—Si, estou toliño polos gases dunha Moka? A verdade é que ten un arrecendo tan arroubador...

—A gamba, lagosta ou camarón?

—A cóctel de mariscos, chocalleiro. Alí as mozas non son louras, nin teñen ollos verdes, nin miden 1,70. Ti, nin as verías, pero eu si, nótoas, presíntoas. Sodes, ás veces, tan badocos, non sabedes que “o esencial é invisible aos ollos”.

—Ao ollo, ao ollo, que só tes un, como os piratas.

—Que me pire, dis? Arrolando, que como me quede moito tempo licúome, e Conchi tomarame por un líquido abrillantador do parqué.

—Oído cociña! Póñome a bata e súbotete nun bater de ollos. Ah! Dentro de pouco iremos de excursión, xa sabes.

—Si, xa sei. Irei facendo as maletas, a viaxe será longa.

Ese mércores pola tarde erguinme dunha maneira “oficial”. Deixáronme andar un pouco pola casa e incluso cear con eles. Falamos do meu restablecemento, da marcha no colexio, dos estudos da miña irmá... E de máis cousas sen importancia. Despois de xantar estivemos vendo a televisión, había un programa concurso onde os participantes facían cousas ridículas por gañar diñeiro.

“O que fan algúns por gañar diñeiro...”
–dixen eu co propósito de comezar unha conversa máis proveitosa para todos nós.

—“Chssss” –dixeron os tres á vez.

E rematou, sen comezar, calquera intento de parrafeo, non sei se porque lles parecía interesante ou porque para eles non existen cousas ridículas se o fin é a prata. Fose o que fose, vendo o que tiña que escoitar, preferín irme alisar a orella.

O xoves foi “descendéndome a febre”, como esperaba. Tiven a promesa firme do meu pai de levarme con el, xa que non pagaba a pena que comezase o colexio o venres. Ese serán tiven outra visita, que non por menos esperada, resultou máis gratificante. O cándido de Xoán María en persoa, viña verme para interesarse pola miña saúde acompañado duns bombóns e da súa ridicu-

lez de sempre. Tiven que agradecerllo como se de verdade o sentise e para demostrarlle ese agradecemento obrigáronme a xogar unha partida de damas, e como din que a un cabaleiro se lle coñece no xogo ganoume para deixar claro que o cabaleiro era el. Nunca me alegrara tanto de ver ao seu pai como cando veu buscalo pasadas as nove. Esa noite si me deitei con máis fogaxe que as outras, pero de puriño malo leite.

O tan agardado día chegou con sol e caloroso. Eolo e os seus aliados semellaban estar da nosa parte. Metín a Moko, xa gasificado, na mochila, que se estaba convertendo nos últimos tempos na miña inseparable compañeira.

O edificio da súa compañía estaba no medio da cidade, xa desde lonxe se vía a torre branca e negra, que, dirixíndose ao ceo, sobresaía entre os edificios que a rodeaban. Uns ascensores exteriores subían e baixaban cheos de xente e de soidades. O despacho do meu pai estaba no segundo piso. As oficinas do primeiro eran grandes e espazosas. Debía haber máis ordenadores alí que na NASA, tantos como dilixentes secretarias detrás deles. A maioría dos enxeñeiros eran fisicamente igual que o meu pai, delgados, altos, con gafas e con aire atraente. No segundo andar todo eran despachos,

e polo que puiden ollar o máis bonito era o do meu pai. Iso fíxome pensar que alí debía de ser alguén importante, ao mellor incluso máis que na miña casa. Tiña unha gran mesa de caoba e unha cadeira con brazos xiratoria de coiro de cor de castaña. Destacaba sobre a mesa unha fotografía da nosa familia, feita un verán na finca de Xoán María. Tiña tamén moitos libros de enxeñaría e unhas cantas plantas, e todo isto rodeado dunha claridade e unha luminosidade case ferinte para os ollos.

Presentoume, en primeiro lugar, á súa secretaria. Que muller! Xusto como Moko as describira uns días antes, loura, alta e con ollos verdes. Xa me notaba eu un pouco nervioso ultimamente, como á espera de algo, e ese algo non era outra cousa senón esa visión engaiolante. Non aparentaba moita idade, boteille uns vinte e cinco, non podía negar que era un pouco maior para min, pero con vontade todo ten apañño nesta vida. O meu problemaña solucionaríase se ela me agardaba uns cantos anos, xa se deran máis casos... A Liz Taylor casa con homes vinte anos máis novos ca ela, Rod Stewart con modelos adolescentes, e escritores da talla de Alberto Moravia de non vinte, senón corenta anos menos. Así que non sería nin o primeiro nin o último.

—Vou presentarche á miña secretaria particular. Iago Afonso... Alba, Alba... Iago Afonso.

Alba, Alba, Alba, o seu nome como un eco repetiuse no meu interior. Xa esquecera a Conchi, no meu corazón só había sitio para Alba. O pulso aceleróuseme dun xeito esaxerado e tiña medo de que ese nerviosismo puidese comezar a ser visible. Non quería darlle ningunha oportunidade de prepotencia sobre min, eu debía ter sempre a situación controlada, como Humphrey Bogart nas súas películas.

“Nena, non te precipites comigo, eu tanxo o son ao que tes que bailar”. Calmo Iago, non alucines. É máis que probable que nin sequera se fixase en ti. Dálle tempo, como ao viño.

—A fotografía que ten o teu pai non che fai xustiza, ei? Iago Afonso —díxome o bombón.

—Iago, por favor.

—Alba, se non che importa vaille presentando os meus colaboradores, agora teño que facer unha chamada telefónica urxente —soltou de súpeto o meu pai ao tempo que nos deixaba.

—Sen présa, papá. Estou seguro de que ela será unha guía estupenda.

—Que galante! —respondeu Alba—. Grazas Iago. Alexandre, ven un momento, quero que coñezas o fillo do xefe.

—Encantado de coñecerte, eu son o que fago o traballo sucio e o teu pai o que leva todos os loureiros. Non home! A verdade é que son o seu máis achegado colaborador, como unlla e carne.

—Eu son o seu fillo máis achegado, son o único que ten.

—Que gracioso es, Iago! Non sabía que tiña un fillo tan ocorrente —dixo aquela boca insinuante e provocadora.

—Xa estou aquí —interveu o meu pai— e que tiña que falar co das “Líneas Aéreas Hispanas” para o do contrato dos novos 2364 AC.

—Chegaches a algún acordo? —preguntoulle Alexandre.

—Chegamos, si, pero xa falaremos diso máis tarde.

—Se é por min —dixen eu— podedes falar agora mesmo. A min tamén me interesa moito todo o relacionado cos avións e os ceos que atravesan.

—Non comeces, Iago Afonso —dixo o meu pai dirixíndose a min—. Tedes que per-

doarlle, estivo enfermo estes últimos días e non sei se a febre parou de facer o seu efecto. Xamais se interesou nin polos avións nin por nada que non fosen os seus videoxogos, o seu fútbol e a súa Coca-Cola, e agora...

—Acouga Afonso –suxeriu o seu colaborador– eu explicareille todo o que queira saber, deixa que se divirta coa visita, ti ocúpate do contrato, para min será un pracer.

Ao mellor estragárao todo, o meu pai estaba realmente enfadado, non sei como non me colleu polo pescozo e me levou ao faiado outra vez. Ese tiña que ser o principio do éxito e non o principio do fin. De agora en adiante debía ter máis coidado coas cousas que dicía e co xeito de dicilas.

—Alba. Non vés connosco? –pregunteille co desexo de que a súa resposta fose afirmativa.

—Si, si, vaia con eles, agora non a necesito –dixo o meu pai mentres se acomodaba no seu despacho.

Alexandre e Alba presentáronme algunhas persoas, todas elas dedicadas ao deseño de novos avións. Os ordenadores eran fantásticos e os seus programas máis. Pedinlles que me mostraran o novo 2364

AC. A maqueta encantoume. Pregunteilles se este se portaría mellor co medio ambiente e ríronse. Nin sequera entenderan moi ben a miña pregunta. Díxenlles que os escapes das turbinas dos reactores dos seus avións facíanlle moito dano á capa de ozono.

—Polo do óxido de nitróxeno –confir-moume Alexandre–. Mira eu son enxeñeiro, non cabaleiro andante, non quero nin pre-tendo loitar contra aspas de muíño. O mundo é así, ou te moves con el ou quedas atrás. Decátaste, rapaz?

Xa me quitaran as ganas de seguir vendo cousas, pedinlle a Alba que me levara ao despacho do meu pai, despedinme deles coa desculpa de que estaba un pouco canso despois de tantos días de estar na cama. O que verdadeiramente estaba era serio. Creo que até Alba o notou.

—Non lles fagas moito caso –díxome unha vez que ficamos sós de volta ao despacho– xa sabes como son estes homes de ciencia. Creñe os donos do mundo.

—E que eu teño un amigo...

Cando comecei a falar non sabía se podía confiar nela, era un pouco afoutado, pero tíñame que arriscar.

—... É unha amizade un pouco rara. Despois presentareicho. Non te asustes, é un pouco feo pero moi bo. É o que me abriu os ollos para ver as cousas tan claras como as vexo agora. O problema é que quere volver a súa casa, e para iso eu teño que axudarlle.

—Por que me estás a contar todo isto? É a febre? —preguntoume abraiada e con toda razón.

—Porque o meu corazón dime que me comprenderás, e teño que fiarme de ti para mandalo de novo a casa. Non tedes ningunha máquina de xeados ou ningún conxelador para arrefriar os refrescos?

—Si, no almacén.

—Pois se fas o favor, lévame até alí.

Conducíume até un pequeno almacén onde estaban amontoadas as caixas dos ordenadores. Metín a botella no frigorífico-xeadeira. Despois duns minutos Moko apareceu. Tiven que taparlle a boca a Alba para que non se escoitasen os seus berros.

—Non te asustes, non che vai facer dano. É o amigo do que che falei.

—Se non o vexo non o creo! Que é isto?

—É un “ozoniño”. E espero que ti tamén o axudes.

—Eu? Como?

Conteille brevemente a historia de Moko, o seu aglaio medraba igual que a miña admiración pola súa beleza. Non sei se foi por mágoa ou porque tamén ela estaba namorándose, o feito é que decidiu axudarme. Como me confesou máis tarde (desafortunadamente para min) a razón da súa decisión era que lle gustara o da mochila case máis que o seu aburrido traballo.

—Para ser humana non estás nada mal —díxolle Moko á miña futura muller.

—A coita é que non cheire a marisco —comenteille eu antes de verme obrigado a darlle unha malleira. Botarlle o ollo a Alba! O que hai que ver!

—Moito, moito e todo como isto, favor.

—Cala xa ou mándote eu mesmo dunha morrada á estratosfera.

—Está ben, xa vexo que só me queres para ligar. Déixame volatilizar.

E así o fixen. Tiña que dicirlle algo moi importante a Alba e non quería que Moko coas súas chanzas puidese distraernos.

—Alba, díxome o meu pai que mañá presentaredes o novo avión, e que faredes unha pequena viaxe de probas. Tes que levalo contigo e cando esteades alí enriba abres a mochila e o deixas saír. Tes que te apañar para sacalo do avión. A túa é unha axuda fundamental, xa ves que sen ti estamos perdidos. Eu non che podoo dicir máis, ti contarasme o resto.

Esa noite imaxineina vestida de branco ante o altar, á miña beira. Como padriño de voda, Xosé Ramón, e Moko como neno de arras. Non era a miña imaxinación, foi un marabilloso soño. Igual que a miña amizade con aquel “bicho” tan especial. Só me quedaba unha noite na súa compañía, non quería estar amargado, pero a tristeza pesaba máis que calquera outro sentimento. Aquela noite falamos e falamos, ningún dos dous calou, seguramente porque o silencio salientaría a mágoa. Cando Alba veu buscalo o sábado pola mañá un nó apertou a miña gorxa, tanto que non puideron pronunciar palabra. Sen falar, púxenlle unha nota na mochila, esperaba que a lese só ou cunha gamba gasificada.

Apenas xantei, nada máis dar as cinco marchei á cafetaría da urbanización onde quedara con Alba. Xosé Ramón tamén esta-

ría alí. Pola faciana que ela tiña adiviñei que todo saíra ben.

—Ola Alba! Preséntoche a Xosé Ramón, un amigo meu. El foi o que tivo a idea que ti levaches a cabo hoxe.

—Encantado, non sabía que lago tivese amigas tan guapas, se o chego a saber...

—Cóntame. Que tal foi todo? Pregunteille a Alba para trocar a conversa de Xosé Ramón, que non quixera despedirse del.

—Teriades que ver as facianas, foi abraiante. Que mágoa que non estiveses alí!

—E Moko? —inquiriu Atila tamén marabillado pola beleza de Alba.

—Non me fagades tantas preguntas á vez. Deixádeme tempo para contestalas. Moko hoxe durmirá na casa. Saqueino da mochila, como me dixeras, pouco despois de iniciar o voo. As señoras “visoneadas” berraban como papagaios arrepiados. O teu pai miroume con ollos de cordeiro degolado, pero Moko saíu á luz, tal e como me pediras. Cando os berros diminuíron de volume, e señoras e enxeñeiros acougaron un pouco, Moko comezou a falar. As súas bocas abríronse e os seus ollos desorbitáronse. As súas palabras oíronse claras e contundentes.

tes. Veu dicir que esperaba que a partir de hoxe cambiase a nosa mentalidade, e que desexaba ser o único visitante do ozono. Chamou a atención sobre os usos indiscriminados dos aerosois, dicindo que moitos “ozoniños” morrían a causa dos seus cloro-fluorcarbonados.

—¿Clorofluorque? —preguntou Xosé Ramón que tiña que atoparse máis perdido que un polbo nun garaxe.

—Refírese aos “flus-flús” que se usan para a maioría das cousas, como a limpeza, arume do ambiente... Estes “flus-flús” teñen un compoñente que ataca gravemente á atmosfera. É o que el denunciou.

—¿E o meu pai como reaccionou?

—Con feitos de ningunha maneira, ficou tan abraiado que só podía mover os ollos. Despois do lanzamento falou comigo e deume a impresión de que, pasado o sobresalto, entenderá perfectamente a súa mensaxe. Como puiden, coloquei a Moko no estratóstato. Estaba chusquísimo co seu casco e o seu paracaídas, unha vez lanzado ao aire comezou a subir até perderse de vista.

—Perdoádeme, pero eu non sei que é ese estratóstato —interveu novamente e pola mesma razón Atila.

—É un globo –aclarou Alba– especialmente destinado a ascensións á estratosfera. E foi iso o que me custou máis traballo, acadar un globo do seu tamaño, os que vira eran moito máis grandes ca el, pero coa axuda dun enxeñeiro “amigo” meu atopamos un na sala de aparellos aerostáticos.

“Un amigo seu...”, as miñas ilusións polo chan. Xa sei eu que cando se di amigo quere dicirse noivo, e que se usan outras palabras por vergoña ou timidez. Xa me parecía que era moito para min. Debía conformarme coa súa amizade e esquecer o seu amor. Consolaríame con Conchi, estaba case seguro que ela me quería. Non me quedaba outra que disimular o meu primeiro desengano amoroso, e que mellor que festexar de corazón a feliz volta de Moko ao seu “fogar”.

—Ben! Bravo por Moko! E por Alba! –berrei exaltado– e para celebralo imos tomar unha copa de champaña. E brindaremos por eles.

A miña vida a partir de entón virou substancialmente. O meu pai, aínda que descubriu que todo partira de min, non se anoxou, moi ao contrario, comezou a comunicarse comigo máis que nunca. Cos seus colaboradores deseñou un novo avión, máis

bonito e máis rápido que ningún, pero cunha novidade: este avión chegou a ser o mellor amigo de todos os paxaros do Universo, atravesaba os seus ceos, pero non os contaminaba. Eu fun elixido “Neno do ano” e seguín ollando disimuladamente o cu de Conchi. E pouco a pouco fomos aprendendo a vivir.

“Grazas pola túa visita, o faiado quedou baleiro sen ti. Dálle un bico moi forte aos teus e pídelles perdón por todo da miña parte”.

E do ollo de Moko caeu unha bágoa azul.

Epílogo

O ozono é unha forma alotrópica de osíxeno caracterizado por unha molécula composta de tres átomos de osíxeno (O_3). É un gas moi oxidante e de forte cheiro a marisco.

Atópase nas capas atmosféricas superiores (estratosfera) formado pola acción da radiación ultravioleta sobre o osíxeno. Así mesmo, a propia radiación ultravioleta descompón o ozono novamente en moléculas de osíxeno (O_2) e osíxeno atómico (O). Esta reacción de equilibrio é a que constitúe a característica principal do ozono, que fai de freo aos raios ultravioletas, altamente nocivos para os seres vivos.

Moitos compostos químicos utilizados de forma xenérica polas industrias químicas como os clorofluorcarbonados (os tristemente célebres CFC utilizados como propelentes dos aerosois) ou os óxidos de nitróxeno expelidos polas turbinas dos avións a reacción danan gravemente a capa de ozono estratosférico ao reaccionar con el, o que fai que o equilibrio entre osíxeno e ozono nas altas capas da

atmosfera se dexenere e comecen a detectar-se “buracos” na capa de ozono.

No ano 1987, o buraco de ozono na atmosfera terrestre medía 25.800.000 quilómetros cadrados, case tres veces máis que toda a superficie dos Estados Unidos.

Un recente informe da NASA realizado en base a datos de satélites e avións dotados de equipos de medición determinou que o nivel de ozono sobre o Hemisferio Norte decrece dun xeito dramático. Este informe que coincide nos seus resultados co do Experimento de Ozono Estratosférico (BASOE) informa deste resultado estremeceador: a capa de ozono situada sobre as latitudes medias, como a da Península Ibérica, decreceu entre un 8 e un 25% na última década segundo os informes. Os actuais niveis de monóxido de cloro e monóxido de bromo poden destruír a capa de ozono a un ritmo dun 2% diario nas horas de sol.

Os científicos suecos do Instituto do Medio Ambiente que teñen por misión medir a diario a capa de ozono advertiron dunha drástica diminución da mesma. Nalgúns países de Europa o ozono diminuíu nun 25% sobre o nivel que se considera aceptable, pasando de 400 a 305 Dobs (Unidade que se emprega para medir a cantidade de ozono).

Estes científicos sinalan aos CFCs como os principais asasinos do ozono.

Cales son as consecuencias de vivir sen o colchón amortecedor que representa o ozono concentrado nunha capa de 50 quilómetros de espesor que mantén a súa primeira liña a 20 quilómetros da superficie terrestre? O buraco na capa de ozono provoca un aumento anual de 700.000 cancros de pel e 1,6 millóns de cataratas. Segundo un documento do programa das Nacións Unidas para o Medio Ambiente (PNUMA), enfermidades infecciosas como o sarampelo, os herpes, a lepra, a tuberculose ou a gripe serán máis frecuentes e virulentas, ao tempo que as vacinas convencionais perderán efectividade.

O ozono constitúe a coiraza terrestre fronte ás radiacións ultravioletas do sol, un escudo imprescindible para a vida de todas as especies animais e vexetais que habitan a terra. Todo o complexo mecanismo do clima terrestre podería ser traxicamente alterado sen a capa de ozono, provocando a morte fulminante do plancto mariño, matando as colleitas nos campos e aumentando a contaminación fotoquímica até facer da Terra un planeta inhabitable para a especie humana.

A Coruña, Decembro de 1997

